

Vízibicikli, motoros fürdőeszközök használata, valamint motoros vízi sporteszközök közlekedése a Balatonon

— VÉLEMÉNYVÁZLAT —

Dr. Horváth Gyula tanácsadó felkérésére (Siófoki Közös Önkormányzati Hivatal), az általa rendelkezésemre bocsátott iratokat is áttanulmányozva, a vízibicikli balesetek megelőzésére, az elektromos motorral meghajtott úszóeszközök használatára, továbbá az elektromos motorral meghajtott motoros vízi sporteszközök közlekedésének szabályozására vagy újraszabályozására, kizárólag a Balatonra vonatkozóan, az alábbi észrevételeket, illetve javaslatokat teszem.

A rendelkezésemre bocsátott iratok:

- BFT ülés, 2019. február 08. Egyebek / II. napirendi pont
- BFT ülés, 2019. február 08. Egyebek / II. napirendi pont 1. sz. melléklet
- BFT ülés, 2019. február 08. Egyebek / II. napirendi pont 2. sz. melléklet
- BFT ülés, 2019. február 08. Egyebek / II. napirendi pont 4. sz. melléklet
- BFT ülés, 2019. február 08. Egyebek / II. napirendi pont 5. sz. melléklet.

Vízibicikli használat a Balatonon

BFT ülés, 2019. február 08. Egyebek/II. napirendi pont, Előterjesztés 30/2018. (2018.10.05.)

2. old.

Az előterjesztés szerint a vízibicikli használat során bekövetkezett tragédiák elsődleges okai.

- a kellő mértékű úszni tudás és a vízbiztonság hiánya; [1]
- a minimálisan szükséges mentőeszköz hiánya, [2]
- a vízterület (vízmélység, növényzet stb.) ismeretének hiánya, [3]
- önismeret és/vagy felelősségtudat hiánya, olykor tudatmódosított állapot [4]

Véleményem a vízibicikli használat során bekövetkezett tragédiák okaként az előzőekben megjelölt négy megállapítással kapcsolatban:

ad [1]: a szabad vízben való tartózkodás alapvető szabályait a többször módosított 46/2001. (XII. 27.) BM számú rendelet tartalmazza; a fürdésnek nem feltétele az úsznitudás; úszóeszköznek vízben való használata, amelybe beletartozik egyebek mellett a vízibicikli is, fürdésnek minősül, amelyből következik, hogy a vízibicikli vízben való használatának nem fel-

tétele az úsznitudás; így nincs lehetőség a vízbicikli használathoz sem elvárni, sem megkövetelni az úsznitudást.

- a vízbicikkel bekövetkezett halálos végű baleseteknek nem az úsznitudás hiánya az oka alapvetően, hanem döntően az, hogy azokkal a parttól és a kijelölt fürdőhely határától a tó felé található mély vízre mentek, ott felhevült testtel vízbe ugrottak vagy véletlenszerűen vízbe estek. A hirtelen vízbekerült ember a viszonylag hideg víz, és az ijedtség miatt (hogy a lábával nem ér medret, és nem tudja magát vízfelszín fölé lökni) shockos állapotba kerül, önmentésre képtelen, az esetek döntő többségében azonnal elmerül.

ad [2]: vízbiciklit dobókötéllel ellátott mentőpatkóval/mentőgyűrűvel felszerelni szükségtelen, mert

- dobókötéllel ellátott mentőgyűrűt szakszerűen használni csak olyan személy tud, akit arra megfelelően kiképeztek, és készség szinten begyakorolta;
- a segítségre szorultat adott esetben a mentés eredményes végrehajtása érdekében meg kell közelíteni a vízbicikkel, amelynek irányítása — meghajtási és kormányozhatósági módjára is tekintettel — nehézkes, végrehajtása gyakorlatot igényel vagy feltételez; ilyen gyakorlattal és/vagy készséggel a vízbiciklin maradt személy vagy személyek az esetek többségében nem rendelkeznek;
- a dobókötéllel ellátott mentőgyűrű szakszerű használatán felül a mentésben résztvevő személynek megfelelő biztonsággal kell (vagy kellene) az egyébként nagy kereszt- vagy hosszirányú, esetenként ezek kombinációját produkáló mozgást végző, és könnyen billegésbe jövő vízbiciklin a mentéshez felállni, egyik oldalról a másikra átmenni úgy, hogy közben magát ne sodorja életveszélybe (vízbeesés veszélye!), és a mentési kísérlete is eredményes legyen;
- a vízbicikli dobókötéllel ellátott mentőpatkóval/mentőgyűrűvel való felszerelése — az előzőekben említett bizonytalansági tényezők miatt — azok használatának napjainkban meglévő kockázatait érdemben nem csökkentené;

ad [3]: a megállapítás [a vízterület ismeretének hiánya] tökéletesen helyes, és egyben felveti a kérdést: ha ez köztudott (márpedig az!), miként engedheti a 46/2001. BM rendelet (is, és engedték a korábbi rendeletek is), hogy vízijármű kíséréte nélkül a Balaton Somogy megyéhez tartozó területén, a parttól 1000 méternél, Veszprém és Zala megyéhez tartozó területén a parttól 500 méternél nagyobb távolságra tilos fürdeni?

- És akkor itt még nem érintettem azt a kérdést, hogy mi jelöli határozottan és egyértelműen a megyehatárokat vízről is láthatóan a Balaton partján, hol kezdődik/végződik az 1000, illetve az 500 méteres szabály (hogy ne legyen szabálysértő a fürdőző, illetve e kérdéskörben hatósági intézkedésre mi alapján kerülhet sor vagy kell sort keríteni Keszthely, illetve Balatonkenese térségében?)

ad [4]: a megállapítás [önismeret, felelősségtudat hiánya] helyes, és egyben rámutat arra is, hogy az elmúlt évtizedekben a fürdés veszélyeinek a bemutatására, ezeknek a megelőzésére fordított propaganda, oktatás szinte eredménytelen; és ugyanez vonatkozhat a fürdés közben tudatmódosult állapotban bekövetkezett halálos végű balesetek esetében is.

További véleményem

- A díj ellenében kölcsönzött úszóeszköznek (így vízibiciklinek is), hogy kötelező felszerelése legyen megfelelő méretű mentőmellény megfelelő darabszámban, irreális, és ezen felül közegészségügyi szempontból aggályos — ahogyan azt a BVRK (Balatoni Vízügyi Rendészeti Rendőrkapitányság) szakvéleményében kifejtette.
- A BVRK-nak az a javaslata, hogy a díj ellenében kölcsönzött úszóeszközök közül a vízibiciklikhez legyen megfelelő méretű mentőmellény arra az esetre, ha azt a bérlő külön igényli.
- A vízi balesetek „*oktatással, célirányos neveléssel, figyelmeztetéssel, úszóeszközök használatára vonatkozó tájékoztatással*” történő megelőzése (BFT ülés 2019. február 08. Egyebek/II. napirendi pont 4. sz. melléklet, 3. old) fontos feladat, de mint a statisztikai adatokból kitűnik — nem elégséges. Az eddigi propaganda és oktatási intézkedések nem hozták meg a kívánt eredményeket — különösen az önismeret, a felelősségtudat, az állampolgári feyelem hiánya miatt. Ezért új megoldások keresése és alkalmazása indokolt.

Javaslataim

- A szabad vízben való tartózkodás alapvető szabályairól szóló, többször módosított 46/2001. (XII. 27.) BM számú rendelethez:

Javaslom kezdeményezni a vízijármű kíséréte nélküli fürdésre vonatkozó 1000 illetve 500 méteres szabálynak eltörlését, helyette új szabály bevezetését:

„Fürdeni vízijármű kíséréte nélkül a Balaton területén csak kijelölt és jelzésekkel határolt vízterületen szabad.”

FORRÁS: INTERNET

Propaganda plakát 1955 körüli évekből

Ennek a szabálynak a bevezetésével a vízbicikli használat, amely fürdésnek minősül, csak olyan vízterületen lesz lehetséges, ahol nem szükséges az úsznitudás. Az úszóeszköz használójától nem elvárás a vízterület ismeret (a kijelölt fürdőhely vízterülete medermélységek tekintetében felmért, veszélyt jelentő tárgytól mentes). Az úszóeszközzel leugrás, véletlenszerű leesés lábalható mélységű, biztonságos vízben történik, a hirtelen vízbe került ember lába medret ér, szükség esetén ő vagy részére a környezete a közelben fürdőzőktől segítséget kérhet.

Javaslom kiegészítő szabályok bevezetését kezdeményezni az úszóeszközt (játékcsónak, vízbicikli, banánhajó, felfújható eszközök stb.) díj ellenében kölcsönzőkre:

„A vízbiciklin jól látható helyen. letörölhetetlenül fel kell tüntetni legalább 10 cm magas és arányos szélességű betűkkel és számokkal az úszóeszköz üzemeltetőjének nevét, telephelyének címét, az úszóeszköznek az üzemeltetőtől kapott azonosító számát.”

Továbbá:

„A kölcsönző köteles legalább az úszóeszközök 50%-ára elegendő számú és méretű (a használatok között szakszerűen fertőtlenített) mentőmellényt készletezni és azt, amennyiben a bérlő igényli, díjmentesen a rendelkezésére bocsátani.”

- A természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről szóló 78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelethez:

Javasolom kiegészítő szabályok bevezetését kezdeményezni a fürdőhely kijelölésekkel kapcsolatban:

„A fürdésre rendszeresen igénybe vett partok előtti fürdőhelyet („szabad strandot) — az átlagos napi vendéglétszámra tekintet nélkül — köteles az önkormányzat a fürdési idény előtt kijelölni, határait a vízben legalább 50 méterenként de legalább 4 bójával, a parton 1-1 táblával megjelölni. Az üzemeltető a balesetek megelőzése céljából vizsgálni köteles kötél, lánc végighúzásával, vagy más alkalmas módon az első üzembe helyezés előtt, minden évben a fürdési szezon előtt, valamint balesetveszély gyanúja esetén (pl. nagy vihar után). A vizsgálat eredményét fel kell jegyezni az üzemeltetési naplóba, amelyet 5 (öt) évig meg kell őrizni.

Ezek a balatoni „szabad strandokra” vonatkozó kiegészítő szabályok, az ún. „fizetős strandokra” vonatkozó szabályok nem változnának.

A fürdőhely határainak a vízben való megjelölésére szolgáló jelzésekről a HSz és Kormányrendelet is rendelkezik, azonban a két jogszabály között nincs összhang.

A fürdésre kijelölt vízterületen a vízijárművel való közlekedést tiltja, illetve korlátozza a HSz II. Rész 4.10 cikke (megszegése víziközlekedési szabálysértés); a fürdőhely határainak a megjelölésére alkalmazandó víziközlekedés irányítására szolgáló jeltől taxatív nem rendelkezik, annak ellenére, hogy az ilyen célra (is) használható jeltől rendelkezik a HSz: II. rész II-5. melléklet IV. Fejezet Egyéb bója. Ez a vízi közlekedés irányítására szolgáló jel közel húsz éve került bevezetésre, alkalmazására érdemi intézkedés nem történt.

A fürdőhely határainak a vízben történő megjelölésére szolgáló eszköz színét méretét és formáját korábban BM rendelet, napjainkban a 78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet 4. melléklete 1. pontjának második fordulata tartalmazza (vörös-fehér függőlegesen csíkozott, henger alakú, legalább 50x50 cm-es bója). Ezek a bóják azonban nem minősülnek víziközlekedés irányítására szolgáló jeleknek, és valószínűleg ez az oka annak, hogy a kishajók és csónakok nem veszik figyelembe, és közlekednek, horgonyoznak a fürdésre kijelölt vízterületeken.

A kijelölt fürdőhely határa jele tárgyában a HSz és a Kormányrendelet összhangjának a megteremtése csupán a 78/2008 Korm. rendelet 4. melléklete 1. pontja második fordulatainak módosítása:

[„1. A fürdővíz, illetve fürdőhely határát ...] a vízben fehér színű, henger alakú bójákkal* kell megjelölni.” [Lábjegyzetbe: *A bója jellemzői — színe, alakja, mérete — a HSz. II. Rész II-5. melléklet IV. Fejezetben, valamint a 27/2002. (XII. 5.) GKM rendelet 2.B Tavak kitűzése B-IV. Fejezetben foglaltak szerint.]

A Kormányrendeletnek ezzel a módosításával a fürdőhely határát jelző bóják a HSz-ben meghatározott vízi közlekedés irányítására szolgáló jelek lesznek, amelyekhez közlekedési szabály fűződik, és így a fürdőzők biztonságát szolgálja, a kishajók, csónakok részére egyértelmű lesz a számukra tiltott, illetve korlátozottan használható vízterület határa.

Azzal, hogy a fürdőhely határát jelölő bóják vízi közlekedés irányítására szolgáló jelek lesznek, a vízi közlekedés irányítására és a hajóút kitűzésére szolgáló jelekről, valamint e jelek létesítéséről, üzemeltetéséről, módosításáról és megszüntetéséről szóló 27/2002. (XII. 5.) GKM rendelet hatálya alá kerülnek, amely szükségessé teszi — a balatoni fürdőhelyek határát jelölő bóják vonatkozásában — a rendelet 4. § (5) bek. b) pontjának kiegészítését:

„b) a jel elhelyezésének és technikai kivitelezésének műszaki szintű tervvázlatát (átnézeti helyszínrajzát),”.

Motoros vízi sporteszközök, illetve motoros úszóeszközök használata a Balatonon

A víziközlekedés rendjéről szóló 57/2011. (XI. 22.) NFM rendelet mellékletét képező, többször módosított Hajózási Szabályzat (a továbbiakban: HSz) fogalom-meghatározásai sorában megtalálható a *motoros vízi sporteszköz* is.

Ha a HSz-ben leírt meghatározásba „belefér” az elektromos motorral hajtott úszólétesítmény, akkor azt motorfajtájától (belsőégésű, elektromos) függetlenül *motoros vízi sporteszköz*nek kell tekinteni, közlekedésére a HSz rendelkezéseit kell alkalmazni.

- Elektromos meghajtású motoros vízi sporteszközzel való közlekedésre (amennyiben nem a teljes tiltás mellett történik állásfoglalás), javaslom kezdeményezni az alábbi fő szabályoknak a HSz-ba való felvételét a Balatonra vonatkozóan (HSz II. Rész 9. Fejezet 9.1 Balaton):

- **a Balatonon motoros vízi sporteszköz (kivéve a belsőégésű motorral üzemelőt) csak az illetékes hajózási hatóság által engedélyezett, vízi közlekedés irányítására szolgáló jelzésekkel körülhatárolt zárt vízi sportpályán, nappal (napkeltétől napnyugtáig) közlekedhet; a kijelölt pálya és a part között motoros vízi sporteszköz kizárólag a vízi sportpálya részeként üzemeltetett, vízi közlekedés irányítására szolgáló jelzésekkel határolt csatornában közlekedhet legfeljebb 5 km/h sebességgel; korlátozott látási viszonyok esetén a pályán és a csatornában úszólétesítmény nem közlekedhet.**

- Azoknak a motoros eszközöknek a használatát, amely nem tartozik a HSz-ban megállapított kishajó, csónak, motoros sporteszköz kategóriába, javaslom a szabad vízben való tartózkodás alapvető szabályairól szóló, többször módosított 46/2001. (XII. 27.) BM számú ren-

delet hatálya alá helyezni a rendelet szóhasználatának alkalmazásával „**motoros úszóeszköz**” megnevezéssel, és a rendelet kiegészítését:

- **motoros úszóeszköznek vízben való használata (kivéve a belsőégésű motorral üzemelőt) a Balatonon csak az illetékes hajózási hatóság által engedélyezett, vízi közlekedés irányítására szolgáló jelzésekkel körülhatárolt zárt vízi sportpályán engedélyezett, a sportpálya napi nyitvatartási időszakában;**
- **motoros úszóeszköznek a parttól a kijelölt pályára való haladása csak a pálya részeként engedélyezett, vízi közlekedés irányítására szolgáló jelzésekkel határolt csatornában engedélyezett;**
- **a vízi sportpálya és a part közötti csatornában az úszóeszköz haladási sebessége az 5 km/h-t nem érheti el;**
- **a vízi sportpályát úgy kell kijelölni, hogy az a kijelölt fürdőhely határától legalább 50 méter távolságra legyen (biztonsági távolság);**
- **ha a vízi sportpálya és a part közötti összeköttetést biztosító csatorna a kijelölt fürdőhely területére esik, a csatorna mindkét szélét 15 méterenként, fürdést tiltó jelzéssel (piktogrammal) ellátott sárga színű bójákkal kell megjelölni;**
- **korlátozott látási viszonyok esetén a vízi sportpályán és a csatornában úszóeszköz nem használható;**
- **az üzemeltető köteles az üzemelési idő alatt a pályán folyamatos mentőőr szolgáltatást biztosítani;**
- **a pálya csak nappal (napkeltétől napnyugtáig) üzemeltethető;**
- **korlátozott látási viszonyok esetén a vízi sportpálya nem üzemeltethető.**

Siófok, 2019. március 27.

Deák István
okl. hajóskapitány